2020-56-RE

Causa 2020-56-RE
(Gimeno Candela c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 367-2020. Recurs d'empara

Aute del 18 de desembre del 2020

BOPA núm. 6, del 13 de gener del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'11 de novembre del 2020, per la representació processal de la Sra. Montserrat Gimeno Candela, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2020 sobre la inadmissió a tràmit d (vulneració dels drets a la presumpció d'innocència i a la defensa)vulneració del dret al recurs en matèria penal) d'empara 2020-56-RE, en què impugnava la negació per part del Tribunal de Corts de l'obertura d'un judici de revisió;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2020;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Arguments de la recurrent

- La part recurrent en súplica, sota el títol "*Nous fets, elements, drets i, proves, no tinguts en compte*", assenyala que va fonamentar el seu recurs de revisió en l'apartat 3 de l'article 253 del Codi de procediment penal (que disposa que aquest podrà dur-se a terme quan, amb posterioritat a la sentència ferma dictada pel mateix fet, s'arribi al coneixement d'algun fet que provi d'una manera incontestable la innocència del condemnat). Així, afirma que no s'ha respectat el dret a la presumpció d'innocència, perquè no es van valorar de manera suficient totes les proves, perquè s'ha estat negligent en la pràctica d'aquestes proves, perquè no s'han ponderat suficientment les circumstàncies de l'acusada i, perquè la sentència s'ha estructurat exclusivament entorn de la

presumpció de culpabilitat.

- També exposa que la negativa d'obrir el judici de revisió significa que no es poden sol·licitar proves noves davant el Tribunal de Corts, de manera que se la situa en indefensió, ja que no pot provar que ella no va ser l'autora de l'assassinat.

- Indica que en la sentència impugnada s'evidencia una manca de lògica interna, atès que no s'entén com una dona, amb un sol braç i amb una força i un pes inferiors als de la víctima, pugui acabar amb la vida d'una persona, la qual es va defensar amb les dues mans i tenia una forca superior, alhora que existeixen errors greus en el desplegament del raonament –no ponderar les cartes de la víctima i l'absoluta manca de proves científiques que demostrin l'autoria dels fets.

- Considera que es prima la presumpció de culpabilitat amb l'argument que no es pot entrar a revisar les proves excepte casos molt excepcionals, cosa que suposa que els tribunals es poden equivocar, la potestat jurisdiccional ha de ser limitada i reconduïda i no es pot tolerar que una persona innocent compleixi una pena privativa de llibertat, motiu pel qual aquest Tribunal ha de reaccionar i garantir l'exercici efectiu de la presumpció d'innocència i de la llibertat.

- Addueix que el recurs de revisió no es pot considerar com a un mitjà d'impugnació extraordinari, ja que aquesta interpretació xoca contra el dret al recurs previst a l'article 10 de la Constitució. Al·lega que quan s'invoca un supòsit taxat en l'article 253 del Codi de procediment penal, els tribunals ordinaris s'han de veure obligats a acceptar l'admissibilitat del recurs de revisió, en la mesura en què els tribunals ordinaris acostumen a no admetre els recursos de revisió i a mantenir les seves decisions.

- Alhora, afirma que l'aute recorregut exposa que s'ha obtingut una resposta motivada i fonamentada que impedeix la procedència del recurs de revisió, mentre que el dret al recurs en matèria penal no significa obtenir una resposta motivada, sinó facilitar al justiciable el ple accés a altres instàncies judicials.

2. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

2.1. Aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat en reiterades ocasions sobre la naturalesa i la funció del recurs de súplica (veg. p. ex. les causes 2012-29-RE, 2013-24-RE, 2014-38-RE, 2016-11-RE, 2016-59-RE, 2018-3-RE, 2018-7-RE, 2018-19-RE, 2020-6-RE, i, més recentment, 2020-40-RE i 2020-44-RE).

2.2. D'acord amb la jurisprudència constant del Tribunal Constitucional, l'acceptació d'un recurs de súplica està condicionada per la presentació, per part del recurrent, d'elements de fet o de dret que no hagin pogut ser tinguts en compte en la decisió constitucional impugnada.

2.3. L'aute d'aquest Tribunal del 12 d'octubre del 2020, recorregut ara en súplica, ja va posar en relleu que l'objecte del recurs d'empara s'ha de cenyir a la inadmissió a tràmit d'un recurs de revisió per part del Tribunal de Corts, però no es pot pretendre, sota aquest pretext, intentar obtenir una nova valoració probatòria, tot argumentant que s'ha vulnerat la presumpció d'innocència.

I allò que argumenta la recurrent com a "*fets, elements, drets i, proves, no tinguts en compte*" és una vulneració de la presumpció d'innocència pel fet que no s'haurien valorat de manera suficient les

proves ni les circumstàncies de l'acusada i que tota la condemna es recolzaria sobre la presumpció de culpabilitat en contra seva, alhora que la sentència condemnatòria mancaria de lògica interna i en el seu desplegament s'observa que no s'hauria prestat atenció a les cartes de la víctima, ni a l'absència de les proves científiques que demostrarien l'autoria.

2.4. Com es pot observar no es tracta de l'al·legació d'elements de fet o de dret nous que no havien pogut ser presos en consideració per la prèvia decisió del Tribunal, sinó que s'insisteix en aquells arguments, com el de la vulneració de la presumpció d'innocència, que ja van ser refusats per l'aute ara impugnat, per la qual cosa aquest motiu del recurs de súplica ha de ser desestimat.

I, malgrat les afirmacions de la recurrent que pretenen que aquest Tribunal Constitucional, com a garant de la presumpció d'innocència i de la llibertat, revisi les valoracions probatòries efectuades, s'ha d'exposar que la comesa d'aquest Tribunal es concreta, quant a la valoració de la prova, a analitzar si aquesta s'ha efectuat de manera lògica i raonable, de conformitat amb el cànon de constitucionalitat contingut en la jurisprudència constitucional, i no en un nou examen de la prova practicada com si es tractés d'un tribunal de la jurisdicció ordinària.

2.5. En relació amb el segon motiu de la súplica, relatiu al recurs de revisió, la recurrent al·lega que aquest no es pot conceptuar com a un mitjà d'impugnació extraordinari i que quan s'invoca un dels motius previstos en la Llei, els tribunals ordinaris l'han d'admetre i han de procedir a la pràctica de la prova demanada, ja que d'altra forma es vulneraria el dret al recurs en matèria penal.

Aquest Tribunal Constitucional no ha qualificat al recurs de revisió com a un mitjà extraordinari d'impugnació, sinó que refereix que aquesta és la qualificació emprada pel Tribunal de Corts i, en l'aute recorregut, examina si –com pretén la recurrent- és suficient amb l'al·legació d'un dels motius exposats en l'article 253 del Codi de procediment penal per obrir o no la revisió.

2.6. En l'aute recorregut en súplica es va posar de manifest que el dret al recurs en matèria penal i el dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució) no donen dret a l'admissió i a la tramitació d'un judici de revisió en tot cas, sinó solament quan concorren els supòsits taxats i restrictius que permet la legislació processal penal.

Ara, la recurrent insisteix de nou en súplica que el dret al recurs significa l'accés a altres instàncies judicials per part del justiciable i que quan s'invoca un motiu de l'article 253 del Codi esmentat s'ha d'admetre la revisió.

Aquest Tribunal ja va exposar que el dret al recurs en matèria penal no significa l'admissió automàtica d'un recurs de revisió quan s'afirma que concorre un dels supòsits que preveu la Llei, sinó que correspon a la jurisdicció ordinària examinar si és així o no. I, en aquest cas, la jurisdicció ordinària va donar una resposta fonamentada i motivada a la recurrent respecte de la improcedència de la revisió: la manca de compliment del supòsit al·legat per l'absència d'una novetat extrínseca al procés; per aquest motiu, des del punt de vista constitucional, la negativa a la tramitació del recurs de revisió estava justificada.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal de la Sra. Montserrat Gimeno Candela contra l'aute del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2020 sobre la inadmissió a tràmit dels motius primer (vulneració dels drets a la presumpció d'innocència i a la defensa) i tercer (vulneració del dret al recurs en matèria penal).

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de desembre del 2020.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat